No. 136. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

ZONDAG 12 NOVEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den November.

Het gerucht wil dat de minister van financiën, de heer *Lacave Laplagne* het ministerie zal verlaten uit hoofde van den zwakken staat zijner gezondheid; sommigen willen dat ook de heer *Hillemain* of *Martin du Nord*, zich uit het bestuur zullen terugtrekken.

— Het koninklijk stoomschip *Arbalète* is te Duinkerken aangekomen, om den hertog en de hertogin van *Nemours* naar Engeland over te voeren. Hoogstdezelven hebben heden de hoofdstad verlaten en zich naar Duinkerken begeven.

— De Regering ziet zich sedert eenigen tijd in ernstige geschillen met een gedeelte der hooge geestelijkheid gewikkeld, en thans is de Staatsraad belooid het zeer breed schrijven van den heer *de Prilly*, bisschop van Châlons, in welken deze het onderwijs der Universiteit van Frankrijk als onzedelijk en ongodsdienstig heeft afgemaald, op dergelijke wijze, dat de geachtheid wordt inbreuk te maken op de regten en vrijheden der Regering en der Gallikaansche Kerk. De procureur-generaal *Dupin* heeft bij de hervatting der zittingen van het Hof van Cassatie eene redevoering uitgesproken, in welke zoo al het bedrijf der Jezuiten te dezer zake vrij hevig aangevallen wordt.

Intusschen deelt een dagblad mede, dat de minister voor de openbare eeredienst eene circulaire aan alle hartsbisschoppen en bisschoppen van het Koningrijk heeft gerigt, waarin zij dringend uitgenoodigd worden, de door eenige hunner aanbevolene begonnen verklaringen niet verder voort te zetten. Deze circulaire zegt men, bevat voorts eenige bedreigingen tegen de genoemde geestelijken, bijaldien zij aan deze uitnoodiging niet mogten voldoen.

— Heden behelst de *Moniteur* eene koninklijke ordonnantie, bij welke den ministers van justitie *Martin du Nord* aanmerkelijke, en anderen op het rapport van den staatsraad *Bérard* verklaring van den heer *Prilly*, bisschop van Châlons, veroordeeld wordt als bevattende bekeedigende aanbijgingen tegen de universiteit van Frankrijk en deszelfs leden met dat onderwijs belast; en voorts, aangezien gezegde bisschop de kinderen die in de inrigting der universiteit opgevoed worden, met de weigering van het H. Sacrament bedreigt, verklaard wordt, dat zulks geschikt is om de gemoederen der kweekelingen in gezegde inrigtingen en hunner familien wilekeurig te verontrusten, en de aangevoerde daadzaken alzoo tot de klasse van misbruiken behooren bepaald bij art. 6 der wet van 18 germinal jaar 10.

Er zijn in Frankrijk 14 Aartsbisschoppen, waarvan twee kardinalen, 64 bisschoppen, 42 vicarissen-generaal van aartsbisschoppen en 128 van bisschoppen. Men wil dat de meerderheid der hooge geestelijkheid zich buiten den twist tegen de universiteit zal houden, en de oorlog tegen haar voornamelijk slechts door vier of vijf prelaten gevoerd wordt.

— De volgende gebeurtenis bewijst, dat men met de nieuw uitgevonden gaz-lamp zeer voorzigtig moet zijn. Voor weinige dagen wilde eene dame, wonende in Rue Saint Honoré, 367, eene zoodanige lamp (*une lampe hydrogène Roulet*), welke zij dags te voren gekocht had, aansteken; toen zij door eene ontploffing van het gaz-vocht, dat zich als vlammen door de kamer verspreidde, omver werd geworpen. De bedienden waren spoedig bij de hand, om den brand, welke het gaz-vocht hier en daar veroorzaakt had, te dempen, en verdere ongelukken voor te komen. Der ongelukkige dame waren de haarlokken verbrand, het aangezigt geschonden (*défigurè*) en eene hand zwaar beseerd. Deze ontploffingen, welke meer plaats hebben, zijn bewijzen van de onvolmaaktheid der inrigting van deze lampen. Men weet dat deze lamp voornamelijk bestaat uit een inwendig bakje of reservoir, dat men vult met een mengsel van alcohol en geest van terpentijn, of wel alcohol en geest van hars, enz. Boven dit bakje is eene pijp, welke door den bek van de lamp eindigt. Deze pijp wordt door de ontstoken alcohol warm, en daardoor gaat het vocht in gaz of damp over; deze damp, met de lucht vermengd, geeft de mooije vlam of het zuivere licht. Indien nu de opening van de pijp, wat wijd is, of het bakje niet geheel digt gesloten blijft, kan de alcohol, die tot voeding van de gaz dient, ook het vocht in dien bak doen ontvlammen, en door die ontvlamming ontstaat de uitbersting of ontploffing. Om dergelijke ongelukken voor te komen, moet men de pijp van den bak of reservoir kunnen afsluiten, als men de lamp aansteekt.

— De berigten uit het zuidoosten des rijks luiden weder noodlottig ter oorzake van de overstroomingen der rivieren aldaar. De dijken langs de Rhone zijn den 3den dezer op twee plaatsen boven Arles doorgebroken. De Durance is op verscheidene plaatsen buiten hare oevers getreden en heeft een aantal bruggen weggespoeld. Zeer uitgestrekte landstreken staan onder water; de bergstroomen hebben in sommige dalen den grond zoo omgewoeld, dat de hoop op den aanstaanden oogst vernietigd is. Men schrijft deze rampen, die zich sedert eenigen tijd jaarlijks herhalen, daaraan toe, dat men de helling der Alpen aan de fransche zijde te veel van boomgewas heeft ontbloot.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 8den November. De heer *Bernaben*, een Esparterist, heeft in de kamer der gedeputeerden in de zitting van den 2den trachten te betoogen, dat het ministerie de constitutie geschonden had, door de kamers tot het meerderjarig verklaren der Koningin op te roepen, en dat men terstond tot de benoeming van een nieuwen Regent moest overgaan; maar nadat de minister *Lopez* het kabinet had verdedigd, is het gebleken dat de poging van den heer *Bernaben* geen bijval vond. De nog afwezige leden der Cortes kwamen in grooten getale te Madrid aan, en de beraadslagingen over gezegde meerderjarigverklaring hebben dezelfde reeds den 6 dezer aangevangen. De zitting van den 3den heeft weinig van belang opgeleverd. Tusschen de heeren *Olozaga* en *Gurrea* was eene conferentie gehouden, welke tot eene oprechte toenadering van laatstgenoemden tot het tegenwoordig bestuur zou leiden.

Te Sevilla is eene zamenzwering der aanhangers van *Espartero* tegen de bestaande orde van zaken ontdekt; men wilde beginnen met den kapitein-generaal *Arnero* te vermoorden. Er zijn arrestatien hebben er dien ten gevolge plaats gehad.

Voor en in Barcelona en Girona schijnen de zaken dagtenden nog in dezelfden toestand te zijn.

— Ter beurze van heden (9 November) waren genoteerd: 5 pCt. 124,30; 3 pCt. 81,85; Nap. r. 108,60; Spanje 30; Passive 5%; Ned. 2½ pCt. 55.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten November.

Brieven van St. Petersburg melden, dat aldaar den 20 October eene ongemeen groote hoeveelheid sneeuw gevallen is.

— Den 1 dezer is te Erfurt de eerste vergadering gehouden van de aldaar opgerigte *Gustaaf-Adolfs-vereeniging*, strekkende tot instandhouding van de Evangelische kerk, en wel door ondersteuning der Protestantsche gemeenten in landen, waar de regering niet Protestantsch is. Na eene feestelijke rede, zijn, in afwachting der oprigting van eene centrale vereeniging in de provincie Saksen, de statuten voorloopig vastgesteld, en is deze vergadering met een toepaselijk gebed geëindigd.

— In sommige Duitsche dagbladen wordt gesproken van het voornemen van den Koning van Beijeren, om zich naar Athene te begeven ten einde in persoon den staat van zaken te leeren kennen, en te beslissen, of zijn zoon, Koning *Otto*, al dan niet de Grieksche kroon zal behouden. Dit gerucht is echter evenzeer voor ongegrond te houden als het berigt, dat de Beijersche troepen naar Griekenland gezonden zullen worden.

Volgens berigten uit Athene, van den 21 October, had H. M. de Koning van Griekenland, onder dagteekening van den 19, eene verklaring bekend gemaakt, inhoudende, dat hij het stelsel van vertegenwoordiging, als nuttig en noodzakelijk voor zijne onderdanen, heeft goedgekeurd, en wenscht hetzelve rustig en ordelijk ingevoerd te zien.

De *Allgemeine Augsburgsche Zeitung* behelst berigten uit Athene tot den 20sten October. De britsche en fransche gezanten, de heeren *E. Ayrton* en *Piscatory* hadden toen van hunne regeringen nieuwe instructien ontvangen, betrekkelijk de sedert den 15den September in Griekenland nieuwe bestaande orde van zaken. De eerstgenoemde heeft dien ten gevolge, gelijk men verwacht had, aan het grieksch hof verklaard, dat Engeland zijne afkeuring op zichzelve afkeurde, maar ze toch als eene volbragte daadzaak aannam en erkende. Evenzoo heeft Frankrijk de omwenteling als een *fait accompli* beschouwd en zich bij voorraad met de gevolgen daarvan vereenigd, mits de Koning van Griekenland zijne op den 15den September gedane beloften vervulle, terwijl hem slechts in zooverre de ondersteuning van Frankrijk wordt toegezegd als hij zich in 't vervolg naauw aan de grieksche natie aansloot en derzelver wenschen en behoeften vervulde.

Te gelijker tijd werd te Athene een protokol van de Londensche conferentie ontvangen, 't welk onderteekend was alvorens men de tijding van de omwenteling in Londen vernomen had, waarin de afdoening der nog achterstallig gebleven renten en aflossing van de grieksche schuld gevorderd wordt. Het viel moeijelijk te begrijpen hoe daaraan zou kunnen voldaan worden, daar alle kassen ledig zijn en handel en bedrijven stilstaan.

De russische gezant de heer *Katakazy*, stelde zich sedert eenige dagen minder op den voorgrond en scheen in te zien dat zijn gedrag niet geheel en al strookte met den geest zijner instructien. Algemeen werd als zeker beschouwd dat de drie noordsche mogendheden het gebeurde zouden afkeuren, doch het meest nieuwsgierig was men naar de houding, welke Rusland zal aannemen.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten November.

De hertog *van Bordeaux*, benevens een aanzienlijk gevolg, heeft dezer dagen Liverpool bezocht.

De berigten uit Dublin, van den 6, houden in, dat de grootjury voortgaat met de acten van beschuldiging te onderzoeken in de zaak van *O'Connell* en de zijnen; zij worden beschuldigd van eene zamenspanning, door het houden van vereenigingen, om vrees aan te jagen en daardoor met geweld eene verandering in de acte betreffende de Unie tusschen Engeland en Ierland te bewerken.

Eene fout bij het afschrijven eener acte van beschuldiging gaf tot een incident aanleiding; er was een naam twee malen geplaatst hetgeen daaruit voortvloeide, dat twee personen eenen naam droegen, die eenigzins naar elkander zweemde. Ondanks de verdediging, heeft het hof besloten die fout te doen herstellen.

Het afscheidingsgenootschap blijft inmiddels zijne wekelijksche zittingen in denzelfden geest houden. Een der sprekers heeft, den 6, in afwezigheid van *O'Connell* en de leden zijner familie, eene rede gehouden, waarin hij zich aan zinsbedrog en woordenspel overgaf, en eindelijk verklaarde, dat Ierland, om zijne volksleiders, hulde en eerbewijzing te geven, niet behoefde te zinken, dat in hem de roede des Vaderlands was en bleef verademvlied. „Zoo lang wij een schelling bezitten, moeten wij de helft daarvan aan *O'Connell* geven."

Werkelijk werden weder eenige gelden gestort, waarna *O'Connell* verscheen en eene rede hield, waarin hij, wel op veel bezadigder wijs dan vroeger, maar toch altijd volhield, dat alleen in eene wettelijke afscheiding van Ierland en Engeland het gelok van zijn Vaderland lag besloten. Hij spoorde voorts de wees te verbannen van hen die zich in Ierland schijnen op te doen, en die de gevaren van eene afscheiding donker inzagen. Hij spoorde voorts altijd aan, de rust ongeschonden te handhaven.

De toevloed der menigte bij het regtsgeding van *O'Connell* bleef buitengemeen aanzienlijk. Opmerking trok het, dat de gouverneurgeneraal in deze crisis zich niet in Dublin bevond, maar de zuidelijke graafschappen doorreisde. Nog altijd worden troepen naar Ierland afgezonden.

De zaken van Zuid-Wales gaan niet vooruit; wanorde en rusteloosheid blijven daar bij voortduring heerschen.

Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 95⅝; Ned. 2½ pCt. 54⅛; 5 pCt. 99⅝; Brazilië 69¼; Griekenland 16; Mexico 32; Portugal 43½; Spanje 22¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den November.

Bij verscheillende besluiten van den 3den dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. Bij den plaatselijken staf, den rang van kolonel toe te kennen, aan de luitenant-kolonels P. R. Boelen, plaatselijken kommandant van de 1ste klasse te Bergen op Zoom, H. C. ten Broeke en J. Voigt, plaatselijke kommandanten van de 2de klasse, respectivelijk te Breda en te Hertogenbosch;

aan den 1sten luitenant J. Pommée, plaats-majoor van de 3de klasse te Woudrichem.

2°. Te benoemen:

Bij het wapen der infanterie,

Bij het 2de regement infanterie,

tot majoor, de kapiteins der 1ste klasse A. A. C. M. van Gheltelligs Kock, van het regement grenadiers en jagers, en J. C. A. de Roo van Alderwerelt, van de 1ste divisie van het algemeen depôt der landmagt;

tot kapitein van de 3de klasse;

bij ancienneteit:

de 1ste luitenants R. F. de Ravallet, van het 1ste regement infanterie, J. Pipen, van de opgeheven twee laatste divisien van het algemeen depôt der landmagt, en A. J. T. Beekman, van het 5de regement infanterie;

bij keuze:

de 1ste luitenants adjudant D. Petter, van het 8ste en J. F. Vleugels, van het 4de regement infanterie.

Bij het 3de regement infanterie:

tot kapitein van de 3de klasse, bij ancienneteit, den 1sten luitenant-adjudant P. H. L. Lilly, van het regement.

Bij het 4de regement infanterie:

tot majoor, den kapitein der 1ste klasse A. van Hoëij Schuthouwer, van het 5de regement infanterie;

tot kapitein van de 3de klasse, bij keuze, den 1sten luitenant-adjudant K. A. T. Vogel, van het 7de regement infanterie.

Bij het 5de regement infanterie:

tot majoor, den kapitein der 1ste klasse W. G. F. van Heemskerk, van het regement;

tot kapitein van de 3de klasse, bij ancienneteit, de 1ste luitenants H. S. Lutz, van het 8ste, en J. Cramer von Baumgarten, van het opgeheven 9de regement infanterie;

bij keuze, den 1sten luitenant M. F. C. J. E. W. de Charon de St. Germain, van het 2de regement infanterie.

Bij het 6de regement infanterie:

tot majoors, de kapiteins der 1ste klasse T. Ongerboer van het 7de regement infanterie, C. G. de Bock en W. J. Fischer, beiden van het regement grenadiers en jagers;

tot kapitein van de 3de klasse bij ancienneteit, den 1sten luitenant C. J. Schluter, van het regement.

Bij het 7de regement infanterie:

tot majoor, den kapitein J. W. Walther van den staf der infanterie, adjudant van den luitenant-generaal Schumann, uit welke betrekking hij met dezen eervollen ontslag

tot kapitein van de 3de klasse bij ancienneteit, den 1sten luitenant A. M. Pompe van Meerdervoort, van het 1ste regement infanterie,

bij keuze, den 1sten luitenant T. Melmer, van het gemeld korps.

Bij het 8ste regement infanterie:

tot majoor, de kapiteins der 1ste klasse G. Egten van Wisselink, van het opgeheven 9de regement infanterie, en J. Ch. Hoogenraad, van het 1ste regement infanterie;

tot kapitein van de 3de klasse bij ancienneteit, de 1ste luitenants E. W. L. Kalff, van het opgeheven 9de regement infanterie, en J. A. Koppelaer, van het 2de regement van het wapen.

Bij verscheillende besluiten van den 3den dezer heeft Zijne Majesteit voorts nog goedgevonden:

1°. *te benoemen:* Bij het wapen der kavalerie: Bij het 1ste regement dragonders: tot luit.-kolonel, den majoor A. J. J. Verheijen, van het 3de regement dragonders. Bij het 2de regement dragonders: tot kommandant van het regement, den luit.-kolonel E. E. van Wiebeking, voorloopig belast geweest met het bevel over het opgeheven 9de regement ligte dragonders, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen. Bij het 3de regement dragonders: tot kommandant van het regement, den luit.-kolonel J. J. Nepveu, van het korps; tot luit.-kolonel, den majoor H. H. baron Sloet van Oldruitenborg, van den grooten staf, adjudant van Z. K. H. Prins Alexander der Nederlanden, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen. Bij het 1ste regement lansiers: tot kolonel en kommandant van het regement, den luit.-kolonel P. G. R. baron Snouckaert van Schaubburg, van den grooten staf, adjudant des Konings in gewone dienst, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen, en tevens adjudant van Hoogstdenzelven in buitengewone dienst benoemd. Bij het 2de regement lansiers; tot luit.-kolonel, den majoor C. E. baron van Heerdt, van het korps. Bij het wapen der artillerie: Bij den staf van hetzelve, tot magazijnmeester der artillerie van de 2de klasse te Woerden, den 1sten luitenant C. P. L. Berré, van het 1ste regement artillerie; te Vlissingen, den 1sten luitenant E. van Bart, van den staf der artillerie, adjudant in de 2de artillerie-directie; tot magazijnmeester der artillerie van de 3de klasse: te Delfzijl, den 1sten luitenant M. P. Mol, van het 3de regement artillerie; te Delfzijl, den 2den luitenant R. Mijkamp, van het 2de regement artillerie. Bij het 3de regement artillerie: tot kapiteins van de 3de klasse, de 1ste luitenants W. E. Banschen, van de komp. artill.-werklieden, en J. C. Lampsach, van het 3de regement artillerie. Bij het regement rijdende artillerie: tot kapitein van de 3de klasse, den 1sten luitenant A. C. W. L. J. T. Kellner, van het korps. Bij het personeel van de ge-

neeskundige dienst der landmagt, tot officieren van gezondheid der 1ste klasse, de 1ste officieren van gezondheid der 2de klasse E. C. Rinkel en H. H. Naegel, tot eersten officier van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid der 1ste klasse: F. Schmidt, M. Rodi, L. P. J. Snabilié en J. F. Kerst.

2°. *Te verplaatsen*: Bij het regement grenadiers en jagers: bij de bataillons grenadiers, den kapitein der 1ste klasse P. P. Bronerius van Nidek, van het 3de regement infanterie; bij de bataillons jagers, den kapitein regements-adjudant J. L. Coenegracht van het 2de regement infanterie, zijnde bij uit de betrekking van adjudant eervol ontslagen; bij het 2de regement infanterie, den majoor J. J. de Moulin, van den generalen staf. Bij het 3de regement infanterie, den majoor J. H. Hooft van Iddekinge, van den generalen staf; bij het 6de regement infanterie, den kapitein J. G. W. van Ulenhoven van Bottenstein, van den generalen staf; bij het 8ste regement infanterie, den kapitein L. J. L. de Moulin, van den generalen staf; als magazijnmeester der artillerie van de 2de klasse naar Nijmegen, den magazijnmeester der artillerie van diezelfde klasse W. C. Gerlach, thans te Vlissingen; bij het 3de regement artillerie, den magazijnmeester der artillerie van de 3de klasse te Delft, F. H. van Hoogenhuijzen, zijnde bij uit de betrekking van magazijnmeester der artillerie eervol ontslagen; met bepaling dat bij, volgens zijne ancienneteit van 2den luitenant, onder de officieren van dezen rang van het wapen, zal rangschikken; bij het 1ste regement artillerie, den kapitein van de 3de klasse A. H. Drijfhout van Hooft, van het regement rijdende artillerie.

Zijne wijders door Zijne Majesteit, bij besluit van den 30sten October 1843, N°. 56, de navolgende officieren van het regement rijdende artillerie overgeplaatst geworden: Bij eene der kompagniën vesting-artillerie van het 3de regement artillerie: de kapitein M. G. van Raaden en de 2de luitenant A. J. F. Meijl; bij eene der kompagniën veld-artillerie van het 1ste regement artillerie: de 1ste luitenants L. Ruijs van Leeuwen, C. G. A. van Gorkum en L. P. D. Nederburgh; bij eene der kompagniën veld-artillerie van het 2de regement artillerie: de 1ste luitenant E. J. L. Sassen.

Terwijl door Zijde Excellentie den Minister van Oorlog zijn verplaatst: Bij het reserve-bataillon van het 7de regement infanterie: de kapitein W. E. van Bevervoorden, van het reserve-bataillon van het te ontbinden 10de regement infanterie. Bij het 2de regement dragonders: de majoor B. van Merlen, van het opgeheven 4de regement ligte dragonders. Bij het 2de regement lansiers: de majoor W. F. baron Snouckaert van Schauburg, van het 1ste regement lansiers. Bij het 1ste regement dragonders: de 1ste luitenants W. W. A. Roijen, van het 1ste regement lansiers, P. A. J. H. Boreel de Maureghault en W. A. H. Gelderman, van het 1ste regement lansiers. Bij het 3de regement dragonders: de 1ste luitenants G. A. Hamming en W. L. B. van Papuijs, beiden van het 2de regement dragonders; als 2de luitenants, de 2de luitenants-adjudanten H. L. van Vessem en F. J. van Kempen, beiden van het opgeheven 4de regement ligte dragonders; zijnde aan hen tevens een eervol ontslag uit de betrekking van adjudant verleend. Bij het 2de regement lansiers: de 2de luitenant J. M. Nolthenius van Elsbroek, van het 4de regement dragonders, thans ingedeeld bij het 1ste regement dragonders.

Bij besluit van 7 November jl., n°. 59, heeft Zijne Majesteit tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, *Jacob van den Berg, Jr.* te Ter Heide, in aanmerking van deszelfs buitengemeen verdienstelijk gedrag en onvermoeide pogingen tot redding der manschappen van het voor het dorp Ter Heide op den 13den October jl. gestrande Noorweegsche galjas-schip de *Toende Söstre*, gevoerd geweest door kapitein *G. van Deurs*.

— De *Rotterdamsche Courant* schrijft uit 's Gravenhage van gisteren:

» Men verzekert dat de geruchten, welke in de laatste dagen algemeen in omloop geweest zijn wegens eene aanstaande verandering van Ministers, of spoedige benoeming van eenen vasten Minister van Financiën, ongegrond zijn.

— Uit Utrecht schrijft men:

» Men wil dat Z. M., bij een dezer dagen genomen besluit, bepalingen heeft daargesteld omtrent de voorloopige regeling van de dienst door de exploitatie van den Rijnspoorweg, en daartoe alleen ingenieur van den waterstaat *van der Kun*, die als fungerend hoofd-ingenieur belast blijft met het beheer over de werken tot voortzetting van den aanleg dezen weg, voorloopig heeft gelijven te belasten met de functiën van ingenieur-directeur van genoemden weg. Het bevestigt zich dat de onlangs gedane proefritten het overtuigendst bewijs hebben opgeleverd der deugdelijkheid van den geheelen weg, van het nu reeds afgewerkte gedeelte van Amsterdam tot Utrecht, en dat men zich thans met grond mag vleijen, dat de opening van dien weg voor het publiek op of omstreeks den 6den December aanstaande zal plaats hebben. Hetgene door een dagblad gemeld is, alsof er plan zou bestaan om die opening reeds vóór den 6den te doen plaats grijpen, meent men echter als onjuist te mogen beschouwen.

» Heden overleed alhier de heer *M. Versteegh*, lid der 4de klasse van het koninklijk Nederlandsch Instituut, der koninklijke akademie van beeldende kunsten te Amsterdam en Antwerpen, en eerelid van verschillende kunstgenootschappen. Alhier den 30sten Aug. 1758 geboren, verkreeg de heer *Versteegh* reeds vroeg als kunstschilder grooten roem, en had bij het gelijk dezen roem gedurende meer dan eene halve eeuw te zien voortduren. Reeds tijdens de verkooping der kunstverzameling van den heer *van der Linden van Slingelandt* alhier, in het jaar 1785, werd eene schilderij, door hem geschilderd, tot een prijs verkocht, die toenmaals voor een levend meester bijkans ongehoord was. Zoo binnen als buitenlands werden later zijne schilderijen voor de voornaamste verzamelingen zeer gezocht en zijne beste stukken handhaven waardiglijk hunne plaats bij die van onze beroemdste meesters der 17e eeuw."

— Men schrijft uit Amsterdam van Woensdag: » De locomotief met kolenwagen, welke gisteren morgen den eersten proeftogt op den ijzeren weg van Utrecht herwaarts gedaan heeft, heeft den terugtogt naar Utrecht in een uur afgelegd. Heden morgen is dezelve, met een trein van 3 passagierswagens en een goederenwagen, in den tijd van een uur en 10 min. van Utrecht hier aangekomen. Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft heden morgen de stationsgebouwen en verdere inrigtingen van den Arnhemschen spoorweg, buiten de Weesperpoort alhier, in oogenschouw genomen, en is vervolgens met den spoortrein naar Utrecht vertrokken. »

— Men heeft thans de Javasche Couranten van den 7den tot den 28sten Junij ll. ontvangen.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal waren onder anderen benoemd:

tot adsistent resident van Salatiga (residentie Samarang), jhr. mr. *H. C. van der Wijck*, thans adsistent resident van Djocjokarta;

tot adsistent resident te Djocjokarta, *W. Kocken*, thans hoofd-commies ter algemeene secretarie;

tot adsistent resident van Probolingo (residentie Bezoekie), *H. D. Potter*, thans adsistent resident van Modjokerto (residentie Soerabaja).

Vervolg der redevoering van Z. Exc. den minister van oorlog in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij de verdediging van het oorlogsbudget. (Zie N°. 135.)

Door de droogmaking van het Haarlemmermeer is het stelsel van verdediging van de hooldstad van een geheel anderen aard geworden, en heeft men zich tot het aanleggen van nieuwe werken genoodzaakt gezien. De commissie met de droogmaking van het Haarlemmermeer belast, heeft dit mede ingezien en, op verzoek van de officieren der genie, leden dier commissie, eene som van *f* 220,000 vastgesteld, waarmit de werken bekostigd zullen worden, die door de droogmaking van het Meer noodzakelijk geoordeeld zijn, en dus, geene *f* 8 à *f* 900,000, zoo als genoemde spreker uit Leyden, ten onrechte heeft doen voorkomen, alsof eene zoodanige som door de Regering aan die werken te kosten werd gelegd.

Het onderwerp *materieel der artillerie* vordert eenige meerdere toelichting, omdat men zulks vroeger, naar aanleiding van de toen niet gemaakte aanmerkingen, minder had noodig geacht. Ten einde U Edel Mogenden in staat te stellen hieromtrent nader en volledig te kunnen oordeelen, en tevens de meening zoude kunnen wegvallen, dat er geene overbelling bestaat om deze soort van uitgaven meer en meer op te voeren, dient men dezelve wel te onderscheiden en in aanmerking te nemen wat *voor het aanschaffen van materialen* of *productie van nieuw materieel* bestemd is, en wat *daartoe niet behoort*, als wanneer men zal bevinden, dat van de som van *f* 644,000, aan uitgaven voor de artillerie op gewoon en buitengewoon gebragt, eene som van *f* 324,000 moet worden afgetrokken, welke aan de bedoelde aanschaffing geheel vreemd blijft.

Hiertoe behooren: *de soldijen der compagnie artillerie-werklieden*, waaromtrent moet worden opgemerkt, dat die vroeger bij het *personeel der artillerie* waren uitgetrokken, doch thans, ten einde aan het verlangen der algemeene Rekenkamer te voldoen, onder de uitgaven van *het materieel* zijn gebragt;

de kosten van onderhoud en herstel van den bestaanden voorraad materieel, zoo wel als van die in 's Rijks vestingen en plaatsen;

de dagelijksche uitgaven bij de magazijnen;

de onkosten op de buskruidkeeringen;

de pontontrein, niet dadelijk tot het materieel der artillerie behoorende;

de uitgaven aan kruid, lood en slaghoedjes voor de schietoefeningen voor al de korpsen van het leger en der schutterijen;

het verbussen van geschut;

het percussioneren der vuurwapenen;

de practische artillerie-oefeningen, — en eindelijk hetgeen jaarlijks om verschillende redenen op de artillerie-uitgaven niet wordt beschikt.

Deze leveren een bedrag op van *f* 324,000, zoodat er slechts *f* 320,000 overblijven voor de uitgaven, waarop de gemaakte aanmerkingen eigenlijk toepasselijk zijn.

Wat den aanwezigen voorraad aanbetreft, waarop het hier in de eerste plaats aankomt, is het echter van openbare bekendheid, dat, op het tijdstip der Belgische onlusten, de toen daar gebouwde nieuwe vestingen allengskens van eenen aanzienlijken voorraad krijgsmaterieel waren voorzien, hetgeen in den aard der zaak lag en berekend was op hetgeen men zich toen van 's Rijks defensie kon en moest voorstellen.

De groote vestingen van het zuidelijk frontier van het toenmalige Koningrijk werden toen natuurlijk als dezelfs voornaam beschouwd, en derwaarts dan ook al het *nieuw* krijgsmaterieel heengevoerd, hetwelk in de construktie-magazijnen te Delft en Antwerpen werd aangemaakt. Dit veroorzaakte echter, dat onze vestingen niet dan zeer karig daarvan waren voorzien; daarenboven was hetgeen zich daarin bevond in eenen verouderden toestand. Oud-Nederland bezat daaromtrent dus niets, in vergelijking van België. Dit is zoo waar, dat onder anderen de verdediging van onze kusten thans nog gedeeltelijk berust op de aanwezigheid van *twee honderd kust-affuiten*, waarvan de jongste in 1810 werden vervaardigd.

Onze vestingen, die als *binnenvestingen* nu 14 jaren geleden gemolesteerd *onbewapend* waren, zijn echter nu weder grensvestingen geworden, welke alzoo over het algemeen eene nieuwe uitrusting behoeven. Daarentegen is het getal der oude sedert 1830 vermeerderd met *Bath*, *Nieuzen*, *Edewoudsdijk*, *Geertruidenberg* en *Venlo*, waarbij het benoodigde aan krijgsmaterieel alleen 3 millioen gulden heeft vereischt.

Men zal dus kunnen nagaan, welke voorziening dit alles bereids gevorderd heeft, en dat het Departement van Oorlog onmogelijk over genoegzame middelen heeft kunnen beschikken, ten einde het Rijk in zoodanigen staat van tegenweer te stellen, als de belangen van hetzelve medebrengen.

De behoefte daaraan is thans nog aanzienlijk. Dit zal eenigzins kunnen worden gewaardeerd, wanneer men nagaat, dat de artillerie behalve aan *geschut*, *projectilen*, *voertuigen*, *paarden* en *tuigen*, enz., thans nog *een duizendtal affuiten niet toebehooren* en nog 1½ *millioen ponden buskruid* ontbreekt, — een en ander, wat de *affuiten* en het *buskruid* betreft, *alleen ter waarde van 2½ millioen gulden*, zoodat men niet te veel zegt, wanneer men beweert, dat de eigenlijke behoefte aan materieel gereedelijk eene som van 4 millioen bereikt.

De toestand van 's Rijks financien eene spoedige aanschaffing van dit alles onmogelijk makende, en de zaak echter doorgaande eene ernstige behartiging vorderende, heeft men gemeend daarvoor een tijd van 10 à 12 jaren te moeten aannemen, hetgeen gewis zoo matig mogelijk berekend is, daar indien Nederland binnen dat tijdvak tot eene krachtige verdediging van deszells grondgebied mogt geroepen worden, men het gemis van krijgsmaterieel zeer zoude gevoelen, vooral, omdat de meeste voorwerpen van dien aard niet voor eene dadelijke aanschaffing voorhaar of in den handel verkrijgbaar zijn.

Het is daarom allernoodzakelijkst, dat die aanschaffing niet worde verschoven, maar geleidelijk voortga; dat de constructie-werkplaatsen te Delft zoodanige inrigting hebben, en de stapel-magazijnen zoodanige voorwerpen bezitten, dat men, met het dreigen van het gevaar, door kracht van handen, zoo veel mogelijk in het alsdan benoodigde kunne voorzien.

De Bredasche Najaarsmarkt verschaft wederom aan het kunstminnend publiek, volwassenen evenzeer als kinderen, ruime gelegenheid, om hunne nieuwsgierigheid, indien ze ten minste niet te hooge verwachtingen koesteren, te bevredigen.

De tempels van Melpomene wedijveren met de Olympische spelen: de vlugge Marionetten oogsten aanhoudend het schaterend gelach der jeugdige toeschouwers in, en de reuzenkracht van een tweeden Sandow vervult een ieder met verbazing. Bij dit alles ziet men nog een ongelukkig wezen zonder armen en met slechts een been, den Schot J. Lengwoon, wiens voet het gemis van beide handen vergoedt op eene wijze, die den medelijdenden blik der aanschouwers in bewondering doet overgaan.

Onder al deze uitspanningen, die vrij druk bezocht worden, bekleeden de Schouwburg en het Paardenspel de voornaamste plaats. Hoewel zij zich niet aanmatigen tot den *eersten* rang hunner kunstgenooten te behooren, hebben zij doen zien, dat zij niet te vergeefs alle krachten inspannen, om elks goedkeuring te verwerven. Het Paardenspel kan zich met regt beroemen op de vier Engelsche broeders, die met Amerikaansche kunstvaardigheid in der daad uitmunten. De Schouwburg [illegible] bij de volgende voorstellingen [illegible] de voorgaande. Het is te hopen, dat de Directeur aan het algemeen verlangen, om nog eenige representatien te geven, het gezelschap onder Directie der Heeren Verplancke en de Geuser welen door een goed spel de goedkeuring van deszells talrijke bezoekers te verwerven.

Overigens kan niet genoeg door allen in het oog gehouden worden, dat gracieuse manieren moeten overeenstemmen met netheid en reinheid op lijf en kleeding, terwijl de decoratien den Directeurs meer tot eer zouden strekken, indien zij minder het beeld van den herfst voorstelden, welks onaangename dagen de Najaarsmarkt gewoonlijk is door kunstgenot te verzoeten.

191ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

5e Trekking. N°. 6799, *f* 20,000.
6e ——— N°. 21067, *f* 5000; N°. 19443, *f* 1000.
7e ——— N°. 11305, *f* 1500; N°. 15439, 14866, ieder *f* 1000.
8e ——— N°. 16566, *f* 1500; N°. 5905, eene premie van *f* 1000.

Per AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *November*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 58 elf zest.; 5 pCt. 103 5/8; Syndicat 4 pCt. 93 7/8, 15/16, 94; Handel-M. 152; O. Indie 5 pCt. 98 15/16; Ardenni 2½ pCt. Coupon 21; 3 pCt. 31½, 31, een zest.; Portug. Rentbrief 2½ pCt. 14½; Amerikaï Bankbt. 5 elf zest.; Oude Br. Obl. 2½ pCt. [illegible]

Heden overleed tot mijn diepste droefheid, na den ondragelijken van bijna 32 jaren, mijn geliefde Echtgenoot JOHANNES NICOLAAS SMITS, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk.

Breda, den 9. November 1843.

Wed. C. P. M. SMITS,
Geb. VAN DAM.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Théâtre Mélodrame et Vaudevilles,

ONDER DIRECTIE VAN L. VAN SLUIS EN E. VAN BEEM.

Op MAANDAG den 13. November 1843.

DE EERSTE LIEFDE, OF DE HERINNERING DER KINDSCHHEID, Vaudeville in een Bedrijf naar het Fransch.

NA HETZELVE:

DE HUT IN HET GEBERGTE, Vaudeville in een Bedrijf, naar het Fransch.

TEN SLOTTE:

HONIG EN AZIJN, Nieuw Vaudeville in een Bedrijf, naar het Fransch door J. Smits.

De Directie hoopt bij deze laatste Voorstelling met een ruim bezoek vereerd te zullen worden.

L. VAN SLUIS,
E. VAN BEEM,
Directeuren.

E. ZWANENBURG,

Vroeger hoek van de Groote Markt te Breda, thans Lange Brugstraat C. N°. 18.

heeft de Eer de Dames dezer Stad en Omstreken te berigten, dat zij heden van *Brussel* is gearriveerd met een uitgezocht Assortiment van MODE-ARTIKELEN, als HOEDEN, MUTSEN, KANTEN, BAL-PARURES, BLOEMEN, LINTEN, GEBORDUURDE GOEDEREN enz. Alles zeer smaakvol en tot *extra* civiele prijzen.

Oproeping van Schuldeischers.

Zij kennelijk, dat bij behoorlijk geregistreerd vonnis, door de Arrondissements-Regtbank te *Breda* op den 31 October 1843 gewezen, de personen van CORNELIS APOL, Blik- en Koperslager, en zijne Huisvrouw JANE HENRIETTE VAN KETEL, Modemaakster, beide hier ter Stede gewoond hebbende, op derzelver daartoe strekkend verzoek van den 31sten Julij 1843, tot het voorregt van BOEDELAFSTAND zijn toegelaten, en dat tevens zijn benoemd tot Regter-Commissaris de E. A. Heer Mr. J. J. LOKE, lid derzelfde Regtbank, en tot Curator Mr. ANDREAS KERSTENS, Advocaat te *Breda*.

Voorts worden, uit kragte van een bevelschrift van voorgenoemden Heer Regter-Commissaris, *opgeroepen* de SCHULDEISCHERS in voorschreven gecedeerden Boedel (de pandhebbende en bevoorregte daaronder begrepen), om op Zaturdag den 2den December dezes jaars des voormiddags ten twaalf ure, in de Gehoorzaal van het paleis van Justitie te *Breda*, de vergadering bij te wonen, waarin zal worden overgegaan tot de verificatie hunner Schuldvorderingen.

Ter Curator
A. KERSTENS.

Op *Woensdag den 15. November* 1843, des *morgens om* 10 *uren nabij de Teltbrug van de Haven te Breda*, zullen publiek Verkoopen:

Eene groote partij NIEUWE EIKEN en DENNEN PLANKEN, SPARREN, GERLIKHOUT en eene partij BRANDHOUT, allen daags de voren, ter plaatse voornoemd, te zien.

GROOTE VERKOOPZAAL,

in de Nieuwstraat.

A. MEEUWESEN en Cz. VERKAAR, zullen op Donderdag, den 16 November 1843, Verkoopen:

Eene aanzienlijke partij LEDIKANTEN met en zonder BEHANGSELS, paardenharen en bunte MATRASSEN, wollen en katoenen DEKENS, STOELEN met en zonder LEUNINGEN, een extra goed BILLARD met toebehoorte en wat verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

VERKOOPING VAN BOEKEN,

TE BREDA,

op *Woensdag den 15. November* en volgende dagen, door den Boekhandelaar F. P. STERK aldaar, door wien de CATALOGUS bij *franco* aanvrage *franco* wordt toegezonden.

Alles is op *Dingsdag* den 14. ten Huize van den Verkooper van 10 4 uren voor een ieder te zien.

*** Door BROESE & COMP., te *Breda*, is aan het Edel Achtbaar Bestuur huurer Woonplaats op den 7. November 1843, ter verkooping in het Nederduitsch aangeboden:

Le Mariage au point de vue chrétien, 3 volumes. Paris, L.-R. Delay, 1842.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.